

فهرست

۲.....	مقدمه
۴.....	کلیات آیین نامه داوری
۵.....	وقف وابتداء
۱۳.....	تجوید
۱۷.....	صوت
۲۰.....	لحن
۲۲.....	صحت حفظ
۲۵.....	کلیات آئین نامه رشته اذان
۳۰.....	آیین نامه بخش کتبی مرحله استانی
۳۳.....	تذکرات و موارد لازم الذکر

مقدمه:

«وَاَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا»

(سوره مبارکه آل عمران آیه ۱۰۲)

و همگان به ریسمان خداوند بیاویزید و پراکنده نشوید.

قرآن کریم، تصویرگر اندیشه های ناب آسمانی و احیاگر حیات طیبه انسانی است. کتابی است که در همان بامداد رسالت پیامبر اکرم (ص) در اولین واژه های نورانی خود، شور «خواندن»، «تعلیم» و «تعلم» را در دل های پاک و مستعد بر افروخت و یک حرکت «معرفت مدار» و «ارزش گرا» را مبتنی بر شعور و ادراک عموم مردم بنیان نهاد.

قرآن کریم با مخاطب ساختن عقل سلیم و وجدان پاک همه مردم، آدمیان را در مواجهه با دلایل آشکار و آیات روشنی بخش خداوندی، به تسلیمی عاقلانه و عارفانه فراخواند تا از این رهگذر، سرزمین غبار گرفته وجود آدمی، با زلال آیات الهی تطهیر شود و عقل ها و فطرت های بشری، با نگاه به افق ها و چشم اندازهای روشن و تابناک وحی فروغ گیرد تا دلگرم و امیدوار، در راه رسیدن به قله های رفیع سعادت گام بردارد.

مروری مختصر بر تاریخ شبه جزیره عربستان، قبل و بعد از بعثت پیامبر اسلام (ص) گواه روشنی بر تأثیر گذاری عمیق آموزه های قرآنی بر اندیشه، رفتار، عواطف و احساسات انسان هایی است که شرک، ظلم و فساد از هویداترین واژه های قاموس فکری آنان بود.

حضور امید بخش پیامبر اسلام (ص) در میان مردم، توجه جدی ایشان به آموزش، تلاوت و ترویج فرهنگ قرآن کریم همراه با تفسیر و پرده برداری از راز و رمزهای آیات الهی زمینه ای مناسب و رو به کمال آفرید تا بینش ها، ارزش ها و دستورالعمل های الهی با گوشت و خون جامعه اسلامی در هم آمیزد و توجه به قرآن به عنوان ثقل اکبر و محور اندیشه و عمل امت اسلامی مورد عنایت ویژه قرار گیرد.

این مجال مغتنم فرصتی بی نظیر فراهم ساخت تا پاکدلان صادق و انسان های طالب کمال، در سایه پاک ساختن تدریجی اندیشه، احساس و رفتارشان، جان خود را مستعد تعلیم کتاب

خدا و حکمت های ناب الهی کنند و با استقامت و پایداری، نهضت اسلامی را تداوم و استمرار بخشند.

مجاهدت های مثال زدنی پیامبر خدا (ص)، ائمه معصومین (ع)، اصحاب و یاران پاک آن ها در راه بسط و گسترش فرهنگ انسان ساز قرآن کریم، بهترین شاهد بر حقانیت آموزه های وحیانی است. آنانکه سراسر تاریخ مبارزات حق علیه باطل با حضور آنان معنا و مفهوم یافته است. انسان های به کمال رسیده ای که رفتار، گفتار و کردارشان، صفحه صفحه تاریخ پر فراز و نشیب اسلام را شایسته تأمل، تدبر و عبرت آموزی کرده است. آزاد مردانی که با امتداد خط سرخ شهادت و حضور دلاورمردانه خود در عرصه های جهاد، ایثار و شهادت پرچم قرآن، حق و عدالت را برافراشتند تا تعالیم آسمانی مکتب وحی، این میراث افتخار آفرین اسلام همچنان زنده و پویا باقی بماند.

انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) زمینه ای مغتنم فراهم ساخت تا تمامی دلسوختگان و دردمندان فرهنگی که آرزوی آنان احیاء و گسترش فرهنگ انسان ساز قرآن کریم و ترویج آموزه های اهل بیت رسالت (ع) بود برانگیخت تا بار دیگر- پس از سال های متمادی دوری از قرآن و تعالیم اهل بیت (ع)- با تمام توان احیای تفکر دینی و نهضت بازگشت به قرآن را به عنوان یک ضرورت مورد توجه ویژه قرار دهند و از آغاز حکومت اسلامی در ایران تا به حال تمام همت و تلاش خویش را در این راستا به کار گیرند.

از آنجا که فلسفه وجودی فعالیت های تبلیغی و ترویجی وزارت ورزش و جوانان در ساحت قرآن کریم کمک به تعمیق باورهای دینی جوانان و ورزشکاران است تلاش در جهت مستحکم نمودن پیوند آنان با قرآن کریم و تربیت اسلامی براساس سیره پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت علیهم السلام امری مهم و ضروری می باشد. به همین منظور این وزارتخانه در نظر دارد با استعانت از ذات مقدس الهی و با هدف ارتقاء دانش و سلامت دینی دومین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم جوانان و ورزشکاران کشور را برگزار نماید.

اللهم تقبل منا
انک انت السميع العليم

کلیات آئین نامه داوری رشته های حفظ،

ترتیل، قرائت، اذان

در مسابقات سراسری قرآن بخش های مختلف بصورت ذیل امتیاز دهی خواهد شد:

قرائت قرآن (تحقیق و ترتیل)

۱. وقف و ابتداء
۲. تجوید
۳. صوت
۴. لحن

حفظ

۱. حسن حفظ
۲. وقف و ابتداء
۳. تجوید
۴. لحن
۵. صوت

اذان

۱. فصاحت و تجوید
۲. صوت
۳. لحن
۴. اجرای ممتاز

بخش اول وقف و ابتداء (۱۵ امتیاز)

الف (تلاوت ممتاز :

- تلاوت ممتاز تلاوتی است که موارد زیر در آن مدنظر قرار گیرد :
- ۱- رعایت اولویت موارد وقف، ابتداء و وصل، با توجه به معنای عبارات.
 - ۲- رعایت تناسب زمان مکث ها با نوع وقف و تنظیم آن و پرهیز از مکث های طولانی و غیر متعارف.

ب (اصطلاحات :

با توجه به اینکه در مصاحف رایج در کشورهای اسلامی و خصوصاً ایران، در سال های اخیر، کمتر از رموز سجاوندی استفاده شده، به جای آن بیشتر، از علائم و رموز متأخرین در مصر استفاده می گردد و از طرفی تقسیم بندی چهارگانه وقف ها معمولاً براساس تقسیم بندی متقدمین - از جمله دانی ، در «المکتفی» - انجام می شود، و فن وقف و ابتداء ، در کتاب های مربوط به این فن، و نیز کتاب های تجوید و همچنین در جلسات قرائت قرآن، براساس این تقسیم بندی چهارگانه ، انجام می شود، در این آیین نامه ، علائم و تقسیم چهارگانه یاد شده مد نظر و ملاک عمل قرار گرفته است، لذا مختصراً به شرح و توضیح آنها می پردازیم . البته ناگفته نماند که از بین وقف هایی که سجاوندی، آنها را قرار داد کرده است، در این آیین نامه ، فقط وقف مرخص، به انواع چهارگانه یاد شده اضافه شده است .

لذا علائم وقف - در این آیین نامه - عبارتند از : **م ، قلی ، ج ، صلی ، لا**
انواع وقف - در این آیین نامه - عبارتند از : **وقف تام ، وقف کافی ، وقف حسن ، وقف مرخص ، وقف قبیح ، وقف اقبح .**

انواع ابتداء - در این آیین نامه - عبارتند از: **ابتدای صحیح، ابتدای قبیح،**

ابتدای اقبیح

ج (تعریف اصطلاحات

علائم وقف و توضیح آنها :

م : وقف لازم است.

قلی : وقف اولی است.

ج : وقف و وصل یکسان است.

صلی : وصل اولی است.

وقف قبیح است .

لا:

وقف جایز است، ابتداء از ما بعد قبیح است . (وقف حسن)

اقسام وقف و توضیح آنها :

۱- **وقف تامّ :** وقف بر عبارتی است که معنای آن کامل بوده، و عبارت

مابعد آن ارتباط لفظی و معنوی به ما قبل نداشته باشد.

۲- **وقف کافی :** وقف بر عبارتی است که معنای آن کامل بوده، و عبارت

مابعد آن ارتباط لفظی به ما قبل نداشته باشد، هر چند ارتباط معنوی به

ما قبل دارد.

لازم به ذکر است در مصاحف رایج که در آنها از علائم متأخرین استفاده شده

است، این علائم، به جز «لا»، در مواضع وقف تامّ و کافی قرار داده شده اند.

به عبارت دیگر با دیدن هر یک از چهار علامت «م»، «قلی»، «ج» و «صلی» در می یابیم که وقف ، تامّ یا کافی است. البته نوع علامت را ، میزان اتصال معنوی دو عبارت به یکدیگر ، معین می کند .

ابتداء بعد از این علائم یا عبور از آنها صحیح است، به شرطی که اولویت ها در نظر گرفته شود ؛ مثلاً وقف روی « صلی » و عبور از « قلی » در جایی که این دو علامت در نزدیکی هم قرار گرفته باشند ناصحیح است. و گاه در بین دو علامت یکسان و نزدیک به هم ، اولویت وقف و وصل یکسان نیست و تشخیص و رعایت آن برعهده قاری است .

۳- وقف حسن : وقف بر عبارت مفهومی است که مقصود و مراد خداوند است و عبارت بعد، با آن تعلق لفظی (اعرابی) و معنوی داشته باشد، به طوری که عبارت دوم بدون در نظر گرفتن عبارت اول نامفهوم یا ناقص باشد .
مانند : وقف بر « ختم الله علی قلوبهم » (بقره : ۷) که عبارت بعد ، یعنی «وعلی سمعهم» به آن تعلق لفظی و معنوی دارد و به تنهایی نامفهوم است و نیز مانند وقف بر « الا انهم هم المفسدون » (بقره : ۱۲) که عبارت بعد ، یعنی «ولکن لا يشعرون » از لحاظ اعرابی به آن وابسته است و هرچند دارای معنا و مفهوم است ولی این معنا و مفهوم ناقص می باشد .

- به جز پاره ای از موارد وقف حسن ، که به جهت رفع ابهام از علامت ج یا صلی استفاده شده است؛ مثل « لامه السدس » (نساء ۱۱) که علامت ج دارد و موارد مشابه آن در آیه ۱۲ همان سوره

ابتداء از بعد از محل وقف حسن ، قبیح و یا احیاناً اقبیح خواهد بود.

ابتدای قبیح مثل : موارد فوق الذکر.

ابتدای اقبیح مثل :

« و لئن اذقناه رحمه منا من بعد ضراء مسته ليقولن هذا لی {وقف حسن} و ما

اضن الساعه قائمه...» (فصلت ۵۰)

« قال ما اظن ان تبیدَ هذه ابدأ (۳۵) {وقف حسن} و ما اظن الساعه قائمه»

(کَهِف ۳۵،۳۶)

لازم به ذکر است که ابتدای اقبیح، گاه در آغاز آیات نیز وجود دارد . مانند مثال فوق.

۴-وقف مرخص : وقف حسنی است که به علت طولانی بودن آیه و عدم

محل شروع مناسب ، قبل از محل وقف، ابتداء از ما بعد آن - به دلیل اینکه

بهترین محل برای ابتدا همان جا می باشد - جایز است؛ مثل آیه ۱۷۷ سوره

بقره که در صورت وقف روی «النبيين» شروع از «أتی المال» اضطراراً جایز

است . و وقف روی «النبيين» وقف مرخص نامیده می شود. و همچنین وقف

روی «الرقاب» شروع از « و أقام الصلاة» در همین آیه.

۵-وقف قبیح : وقف بر عبارتی است که معنای ناقص افاده کند یا مغیر

معنای مراد باشد .

مثل وقف بر « إنَّ الله » یا « ان تنصروا الله » که معنای ناقص افاده می کند و

مثل وقف بر « ولا یقطعون » در « ولا یقطعون وادیا » (توبه : ۱۲۱) و مثل وقف

بر « اذا ضربوا » در « اذا ضربوا فی الارض » (آل عمران : ۱۵۶) که مغیر معنای

مراد است.

۶-وقف اقبیح : وقف بر عبارتی است که موجب افساد معنا و یا افاده معنای

کفرآمیز باشد ؛ مثل وقف روی : «لاتقربوا الصلاه» (نساء : ۴۳) و مثل

« فویل للمصلین » (ماعون : ۴) که موجب افساد معنا است و مثل وقف بر

« إنَّ الله لا یهدی » که معنای کفرآمیز القاء می کند .

لازم به یادآوری است که وقف اقبیح گاه در انتهای آیات نیز وجود دارد مثل
« فویل للمصلین »

تذکر: همان طور که قبلاً اشاره شد، گاه برای وقف حسن، قبیح و اقبیح از علامت «لا» استفاده می شود. به عبارت دیگر، علامت «لا» گاه به معنای «لاتبدأ» و گاه به معنای «لاتقف» است که تشخیص موارد آن به عهده قاری است.

اقسام ابتداء و توضیح آنها :

همان طور که از مطالب فوق استفاده می شود، در این آیین نامه، ابتدا به سه دسته تقسیم شده است :

۱- **ابتدای صحیح:** ابتداء از بعد از محل وقف تام و کافی که معنای کامل و صحیحی افاده می کند و با پیش از خود ارتباط لفظی ندارد. و نیز ابتداء از بعد از محل وقف مرخص که در این آیین نامه اضطراراً پذیرفته شده است.

۲- **ابتدای قبیح:** ابتداء از بعد از محل وقف حسن (به استثناء وقف مرخص) یا قبیح که در هر حال یا ناقص یا مغیر مراد است؛ مثل: ابتداء از « رب العالمین » (حمد: ۲) که ناقص است و مثل ابتداء از « بالله ان الشکر لظلم عظیم » (لقمان: ۱۳) که مغیر معنای مراد است.

۳- **ابتدای اقبیح:** ابتداء از بعد از محل وقف حسن یا قبیح که مفسد معنا یا کفرآمیز باشد.

مثل: « کونوا هوداً او نصاری » (بقره: ۱۳۵) که مفسد معنا است و مثل: «ولدا لله» (صافات: ۱۵۱) که التاء کننده مفهومی کفرآمیز است.

د) موارد کسر امتیاز :

۱- وقف بر علامت «م» لازم است و عبور از آن موجب کسر ۴ امتیاز می گردد.

۲- وقف بر علامت «قلی» غالباً اولویت دارد. لذا عبور از «قلی»، در صورت قطعی بودن اولویت وقف، ترک اولی محسوب شده و ۰/۵ تا ۱ نمره کسر می شود و در غیر این صورت نمره ای کسر نخواهد شد.

(تشخیص قطعی بودن یا قطعی نبودن اولویت با قاری و داور است)

۳- وقف بر علامت «ج» یا عبور از آن یکسان است و در هر صورت، نمره ای کسر نمی شود مگر در مواردی که وقف - باتوجه به قرائن موجود - بر وصل اولویت داشته باشد. مثل: وقف بر «فَلامَه السَّدس» و ابتداء از «من بعد وصیه یوصی...» (نساء: ۱۱) و نیز موارد مشابه آن در آیه ۱۲ سوره نساء.

در چنین مواردی در صورت عدم رعایت اولویت ۰/۵ تا ۱ نمره کسر می

شود. (تشخیص اولویت با قاری و داور است)

وقف بر علامت «صلی» جایز بوده و ابتداء از مابعد از آن صحیح است، هر چند عدم وقف روی آن اولویت دارد. البته در مواردی - با توجه به قرائن در قبل و بعد محل وقف - عبور از این علامت اولویت ندارد. مثل: وقف در «جنات النعیم» (لقمان: ۸) و ابتداء از «خالدین فیها»، در آغاز آیه بعدی و وصل آن - که علامت «صلی» نیز دارد - به «وعدالله حقا» که اولویت وصل، در صورتی است که آیه ۸ به آیه ۹ وصل شود سپس «خالدین فیها» به «وعد الله حقا» وصل گردد و در غیر این صورت عبور از «صلی» اولویتی ندارد.

در چنین مواردی در صورت عدم رعایت اولویت ۰/۵ تا ۱ نمره کسر می شود.

(تشخیص اولویت با قاری و داور است)

تبصره: در مورد ابتداء از بعد از وقف مرخص - که قبلاً توضیح داده شد - نمره ای کسر نمی شود.

۴- وقف و ابتدای قبیح موجب کسر ۲ تا ۴ نمره می شود.

۵- وقف و ابتدای اقبح موجب کسر ۶ نمره می شود.

تبصره: در صورتی که قاری به لحاظ بی توجهی، از محل وقف مناسب عبور کرده، در محل وقف قبیح یا اقبح وقف نماید - ولو به خاطر کمی نفس باشد - وقف او اضطراری محسوب نمی شود و مطابق بند ۵ و ۶ از او نمره کسر خواهد شد.

۶- در مورد وقف اضطراری به دلیل عطسه، سرفه و کمی نفس (غیر از مورد فوق) و ... امتیازی کسر نمی شود.

۷- نفس کشیدن در غیر محل وقف (نفس مخفی) موجب کسر ۴ نمره، در هر مورد میشود.

تبصره: در صورتی که این عمل بیش از ۲ بار اتفاق افتد موجب حذف قاری از دور مسابقه می شود.

۸- وقف بر انتهای آیات و ابتداء از آیه بعد جایز است مگر آن که از موارد وقف یا ابتدای قبیح و اقبح باشد که در این صورت وصل آن « عبور از آخر آیه » لازم است و در صورت عدم وصل، در موارد وقف یا ابتدای قبیح ۱ تا ۲ نمره و در موارد وقف یا ابتدای اقبح ۳ نمره برای هر مورد کسر خواهد شد.

لازم به ذکر است که در موارد وقف مرخص آخر آیه - مثل وقف مرخص وسط آیه - نمره ای کسر نمی شود.

تبصره ۱: بعد از وقف کردن بر وقف حسن آخر آیه، برگشت و ابتدای مناسب از وسط آیه و وصل آن به آیه بعدی تکرار محسوب نمی شود و موجب کسر نمره نخواهد بود.

تبصره ۲: در مواردی که در چند آیه متوالی، ابتداء از آغاز آیه ای قبیح یا اقبح باشد (مانند آیات ۳۳ تا ۳۸ مؤمنون) و امکان ابتدای صحیح برای قاری وجود نداشته باشد، ابتداء از آغاز آیات موجب کسر نمره نمی شود.

تبصره ۳: حافظان از مفاد این بند (بند ۹) مستثنی هستند و از آنها در صورت اجرا نکردن این بند، نمره ای کسر نمی شود.

۹- وصل نامناسب آیات به یکدیگر با توجه به قبیح یا اقبح بودن، در هر مورد موجب کسر ۲ تا ۴ نمره برای وصل قبیح و ۶ نمره برای وصل اقبح، خواهد شد.

مثل: وصل « الف شهر » (آخر آیه ۳ سوره قدر) به « تنزل الملائکه ... »
و نیز: وصل « انهم اصحاب النار » (آخر آیه ۶ سوره غافر) به « الذین یحملون
العرش »

۱۰- چنانچه قاری از محل وقف قوی عبور کرده و در محل ضعیف وقف
نماید، عدول محسوب می شود و در هر مورد ۱ تا ۲ نمره کسر می گردد.

۱۱- تکرار بی مورد آیه یا بخشی از آن در هر مورد موجب کسر ۱ تا ۲ نمره
می شود(به استثناء تبصره یک بند ۹)

تبصره: اگر تکرار برای اصلاح لحن جلی باشد، موجب کسر نمره نخواهد
شد.

یادآوری: در مورد تکرار آیات و یا قسمتی از آن، و نیز مکث بیش از حد
حافظ(مدرج در بند ۱۳ کلیات) صرفاً در بخش حفظ و توسط داوران
رشته حفظ نمره کسر می شود و این امر از مسئولیت داوران وقف و
ابتداء خارج است.

۱۲- مکث بیش از ۱۸ ثانیه تا سقف ۶ بار برای هر مورد ۰/۵ نمره کسر می
شود یعنی حداکثر ۳ نمره کسر می شود.

۱۳- قرائت کمتر از حد معین به ازای هر سطر ۶ نمره کسر می شود.

۱۵- قرائت بیشتر از حد معین به ازای هر سطر ۳ نمره کسر می شود.

تذکر: حافظان از کسر نمره مکث بیشتر از ۱۸ ثانیه، ابتدای قبیح و
اقبح در آغاز آیات، و نیز رعایت اولویت بند ۹ مستثنی هستند و از آنها
نمره ای کسر نمی شود.

در صورتی که حافظی عدم ابتدای قبیح و اقبح در آغاز آیات را رعایت کرد، ۱
تا ۲ نمره مثبت به جمع کل نمره های او افزوده شود.

بخش دوم تجوید (۳۵ امتیاز)

این بخش شامل ۳ قسمت است که عبارتند از :

الف (صحت قرائت

ب) تجوید قرائت

ج) فصاحت قرائت

الف (صحت قرائت

منظور از صحت قرائت، تلفظ صحیح هر یک از حروف، کلمات و عبارت های قرآنی است. رعایت حرکات و اعراب صحیح و پرهیز از جابه جایی، جایگزینی، حذف و یا افزودن حرف یا کلمه یا عبارتی بر متن اصلی در این بخش مورد نظر داوران می باشد. همچنین تبدیل حروف به یکدیگر از نظر مخارج و صفات حروف از خطاهایی است که در این بخش محاسبه و کسر می شود.

موارد کسر امتیاز (هر مورد ۳ امتیاز)

- ۱- حذف، اضافه نمودن و یا تبدیل حرکات به یکدیگر (غلط های اعرابی و حرکتی)
- ۲- حذف یا اضافه نمودن تشدید و تنوین
- ۳- وصل به سکون، وقف به حرکت، رعایت نکردن وقف به اسکان و یا وقف به ابدال.
- ۴- حذف، اضافه نمودن و یا تبدیل حروف به یکدیگر (غلط های حرفی).

۵- حذف، اضافه نمودن، جابه جا کردن کلمه یا عبارت و همچنین جا انداختن آیه و سطر

تبصره ۱: در صورت اصلاح فوری موارد فوق، پیش از تجدید نفس، فقط ۱/۵ امتیاز کسر می شود.

تبصره ۲: در مسابقات شهرستان و استان چنانچه قاری در موارد فوق مرتکب دو بار خطا شده و در همان نفس اصلاح نکند از دور مسابقات حذف خواهد شد. تکرار مجدد یک غلط از موارد فوق نیز به منزله دو بار غلط خواندن محسوب می شود.

تذکره: تبدیل حرفی از قبیل "ض" به "ز"، "س" به "ث"، "ط" به "ت" و ...، از موارد فوق مستثنی بوده و موجب حذف قاری نخواهد شد. بدیهی است که داور تجوید در این موارد امتیاز مربوط را کسر می نماید.

ب) تجوید قرائت

موارد کسر امتیاز :

۱- عدم رعایت کامل هر یک از نکات و قواعد تجویدی مانند نیاوردن ادغام، اخفاء، اظهار، اقلاب، تفخیم، ترفیق، قلقله، غنه، مدّ، اماله، تسهیل و موجب کسر ۱/۵ امتیاز می شود.

۲- رعایت ناقص موارد مذکور با توجه به میزان نقص و همچنین عدم توازن مقدار غنه ها و مدود، در هر مورد موجب کسر ۰/۵ تا ۱ نمره می شود.

۳- نقص در مخرج و صفات، باتوجه به میزان نقص، در هر مورد از ۰/۵ تا ۲ امتیاز کسر می شود.

تبصره ۱: قاری در انتخاب هر یک از موارد دو وجهی به شرط عدم خلط طرق، مختار است.

تبصره ۲: نیاوردن اشمام در کلمه «لاتأمناً» در سوره یوسف علیه السلام، موجب کسر امتیاز نمی شود.

تذکرات مهم :

- ۱- رعایت مد منفصل براساس یکی از دو طریق (مد به میزان توسط یا قصر) جایز است. لیکن توازن مقدار مدود باید مراعات گردد.
- ۲- عدم رعایت هر یک از مخارج و صفات (حق حروف) و همچنین احکام تجویدی که به طور مکرر در تلاوت رخ دهد، در هر مورد حداکثر موجب کسر ۵ امتیاز خواهد شد.
- ۳- عدم رعایت تلفظ صحیح حروف به علت لکنت زبان و عادات ماندگار(مانند تلفظ نوک زبانی حروف "س" و "ص") برای هر حرف در طول تلاوت حداکثر موجب کسر ۳ امتیاز می شود. در صورت وجود اشکال در حروف متجانس مانند «ص،س،ز» برای هر سه حرف حداکثر ۵ امتیاز کسر می شود.
- ۴- تداخل غیر متعارف یا افراطی در تلفظ دو حرف مجاور (مانند : تداخل تلفظ "ع" در "م" در کلمه «یعملون» و یا تداخل "ع" در "ل" در کلمه «نعلن» بنابر تشخیص داور موجب کسر ۱ تا ۲ امتیاز خواهد شد.
- ۵- به ازای هر تپق ۲ نمره کسر می شود. اگر تپق باعث تغییر حرکت و اعراب و یا قطع صدای حرف شود به گونه ای که آن حرف به حرف دیگر تبدیل شود یا اصلاً شنیده نشود، قاری باید بلافاصله کلمه را اصلاح کند تا مشمول بندهای ۱ تا ۵ بخش صحت قرائت نگردد .

ج (فصاحت قرائت

منظور از فصاحت ، ادای ممتاز و روان حرکات ، حروف و کلمات قرآنی براساس لهجه عربی معیار است که سبب می شود تا قرائت از نظر کمی و کیفی ارتقا یابد.

موارد اعطاء امتیاز :

۱- تلفظ ممتاز و روان حروف از حیث مخارج و صفات (عدم تکلف یا سستی در رعایت مخرج و صفات حروف و اجتناب از زیادت و نقصان و تکیه و مکث بر حروف ساکن و مشدد)

حداکثر ۳ امتیاز

۲- تلفظ ممتاز و روان حروف از حیث احکام، در حال ترکیب حروف

حداکثر ۲ امتیاز

۳- تلفظ ممتاز حرکات کوتاه و کشیده (کمال در کیفیت حرکات براساس لهجه فصیح عربی و نیز رعایت میزان کشش صداهای کوتاه «یک حرکتی» و صداهای کشیده «دو حرکتی» به دور از نقصان و زیادت)

حداکثر ۳ امتیاز

۴- حفظ سرعت مناسب در اداء حروف و حرکات در طول تلاوت (اجتناب از اسراع و ابطاء یا تند و کند خواندن برخی از کلمات و عبارات و رعایت توازن سرعت اداء حروف و حرکات در طول قرائت)

حداکثر ۲ امتیاز

بخش سوم

صوت

(۲۰ امتیاز)

۱- طنین :

طنین مجموعه حالاتی است که شخصیت یک صوت را شکل داده و موجب تمایز آن از دیگر صداها می شود. **۵ امتیاز**
طنین صدا با ملاک های مثبت و منفی زیر سنجیده می شود.

ملاک های مثبت :

زیبائی ، دلپذیر بودن، ملاحظت و تأثیر صوت در شنونده که باید در تمام طبقات صوتی (بم ، توسط، زیر) مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

ملاک های منفی :

خیشومی نامطلوب ، دارای زنگ بیش از حد معمول ، خف شدید یا ته چاهی ، گرفتگی ذاتی ، مصنوعی بودن صدا، تو گلوبی و بغضی و صبیانی (بچه گانه)

۲- انعطاف :

به توانایی انتقال پرده های صوتی در کوتاه ترین زمان انعطاف گفته می شود.

۴ امتیاز

ملاک ارزیابی انعطاف صوت ، توانایی انتقال پرده های صوتی در تمامی طبقات به طور سالم و طبیعی و سرعت انتقال آن است.

۳- مساحت :

به میزان پایین ترین تا بالاترین بسامد (فرکانس) در صدای یک شخص که با سلامت کامل اجرا می شود، مساحت می گویند . **۵ امتیاز**
مساحت صوت به اندازه ۲ اکتاو (پرده های صوتی سالم) ارزیابی می شود.
۴ امتیاز به بخش توسط ، ۲ امتیاز به بخش بم ، ۲ امتیاز به بخش زیر تعلق می گیرد.

۴- شدت :

شدت همان قوت ، قدرت ، بلندی ، توان ، حجم و رسایی صوت است. **۲ امتیاز**
توجه به نحوه استفاده از سیستم صوتی جهت ارزیابی این مؤلفه مورد تأکید می باشد.
کم و زیاد شدن و افت قدرت صدا به صورت غیرمتعارف موجب کسر امتیاز می شود.

۵- تحریر :

تحریر صوتی آهنگین است که از رفت و برگشت صدا روی یک پرده و پرده مجاور (در حد نیم و یارب پرده) حاصل می شود . **۲ امتیاز**
مواردی مانند قابلیت تحریر پذیری صدا ، سرعت ، نوع و کنترل تحریرها مورد ارزیابی قرار می گیرد.

نوع تحریرها باید فصیح بوده و اعطای امتیاز بستگی به کیفیت اجرای تحریرها در طبقات مختلف صوتی دارد.

۶- استفاده مطلوب و هنرمندانه از ویژگی های صوت : شامل :

الف) پردازش طنین

ب) استفاده صحیح از ولوم صدا (کم و زیاد کردن) در پرده های مختلف **۲ امتیاز**
تبصره : منظور از استفاده صحیح از ولوم صدا این است که در صداها پرحجم و قوی، متناسب با بالارفتن پرده صدا، ولوم صدا به شکلی کاهش یابد که زیبایی و ملاحظت صوت حفظ شود.

ب) موارد کسر نمره :

اضطراب ، لرزش ، خش ، گرفتگی ، دو رگه شدن دائمی و مقطعی ، خلط ، قطع صدا (ناشی از سرفه ، عطسه ، بادگلو ، سکسکه ، آب پریدن در گلو) ، جیغ ، خروسی شدن ، پرش ، ناله در هنگام وقف ، شهیق و زفیر و هر مورد اشکال صوتی از این قبیل به تشخیص داور بسته به مورد از ۱ تا ۲ نمره کسر می شود .

بخش چهارم لحن (۳۰ امتیاز)

۶ امتیاز	قدرت تنغیم
۴ امتیاز	تنوع ردیف‌های لحن
۴ امتیاز	القای معانی و مفاهیم آیات
۴ امتیاز	رعایت تکیه‌های صوتی
۲ امتیاز	تأثیر بر مستمعین
۲ امتیاز	ردیف‌های جذاب
۲ امتیاز	تحریرهای فنی
۲ امتیاز	جاذبه پرده‌ها
۲ امتیاز	تنظیم و توزیع آهنگ‌ها
۲ امتیاز	ارایه فرود زیبا و منطقی

موارد کسر امتیاز :

۱ تا ۲	ناهمگونی ردیف‌ها
حداکثر ۱	ناهمگونی و ناهماهنگی صوت و لحن
۱ تا ۲	خروج از مقام و انتقال ناهمگونی
حداکثر ۳	استفاده از نغمات غیر متعارف (نامناسب برای تلاوت قرآن)
هر مورد ۰/۲۵	خروج از ردیف صدا
هر مورد ۰/۲۵	نامطلوب بودن تحریرها
هر مورد ۰/۵	تکلف و فشار در اجرای نغمات
هر مورد ۰/۵	عدم رعایت عرفی مکث بین آیات
هر مورد ۰/۵	عدم توازن سرعت قرائت
هر مورد ۰/۵	تکرار بی مورد و ملال آور ردیف‌ها
۲/۵	شروع در پرده غیر متعارف
۱ تا ۲	عدم انتخاب پرده مناسب
	تقلید محض در سبک حداکثر ۲

بخش پنجم

صحت حفظ قرآن کریم

(۱۰۰ امتیاز)

۱- اشتباه در حروف و حرکات (شامل: حذف، اضافه و تغییر):

چنانچه حافظ خود فوراً تصحیح کند ۰/۵ نمره و در غیر این صورت ۱ نمره از وی کسر شده و در مقاطع استانی و کشوری پس از اولین وقف، داور مورد صحیح را اعلام می نماید.

تبصره ۱: منظور از حرف در این بخش عبارت از حروف هجاء (ء - ب - ت -) بوده و کلماتی چون: من - عن - ما و را که در دستور زبان عربی حرف تلقی می شود، شامل نمی شود.

تبصره ۲: اگر در جابجایی حروف، ریشه کلمه تغییر یابد، کسر نمره در بخش کلمه صورت می پذیرد؛
مثلاً کلمه «یعلمون»، «یعملون» خوانده شود.

تبصره ۳: مواردی مانند وصل به سکون و وقف به حرکت، اشباع و عدم اشباع بعضی از کلمات مانند: به - اولات - اولی - نفقه - یرضه و و یا تبدیل حرکات کوتاه به کشیده و بالعکس، در بخش حفظ و توسط داوران مربوط، کسر امتیاز می شود.

۲- اشتباه در یک کلمه (شامل: حذف، اضافه، جابجایی و تغییر):

چنانچه حافظ فوراً تصحیح کند ۱ نمره و اگر با تذکر داور تصحیح کند ۲ نمره و در صورت عدم تصحیح، ۳ نمره از وی کسر شده و پس از اولین وقف، داور مورد صحیح را اعلام می نماید.

تبصره ۱: برای تصحیح اشتباه حافظ، داور فقط یک بار تذکر داده و در صورت عدم تصحیح، مساعدت نموده و ۳ نمره کسر می نماید.

تبصره ۲: کلماتی که در قرآن کریم به صورت ترکیبی از حروف و کلمه آمده، با توجه به رسم الخط، یک کلمه محسوب می گردد. مانند: فلیقاتل - فسیکفیکهم و ...

تبصره ۳: کلمات متصلی که در قرآن کریم جدا از هم نوشته می شود، یک کلمه محسوب می شود؛ مانند: ال یاسین - مالِ هذا و ...

تبصره ۴: هر یک از حروف مقطعه یک کلمه محسوب شده و اختلال در کل یا بعضی از حروف آن، موجب کسر نمره طبق همین بند می گردد.

۳- اشتباه در کلمات (شامل: حذف، اضافه، جایجایی و تغییر):

چنانچه حافظ فوراً تصحیح کند ۱/۵ نمره و اگر با تذکر داور تصحیح کند ۲/۵ نمره و در صورت عدم تصحیح ۴ نمره از وی کسر می شود.

تبصره ۱: منظور از کلمات، عبارتی کوتاه یا بلند یا قسمتی از یک عبارت بیش از یک کلمه می باشد.

تبصره ۲: اگر حافظ مرتکب اشتباهی شود و داور به او تذکر دهد ولی عبارت مربوط را به همان صورت یا شکل گیری غلط بخواند، ۴ نمره از او کسر می شود.

۳- عدم رعایت ترتیب آیات و جایجایی آنها:

- اگر در حد یک آیه باشد و حافظ فوراً تصحیح کند ۲ نمره، اگر با تذکر داور تصحیح شود ۶ نمره و در صورت عدم تصحیح ۴/۵ نمره کسر می شود.

- اگر بیش از یک آیه باشد و حافظ فوراً تصحیح کند ۲/۵ نمره، اگر با تذکر داور تصحیح شود ۳/۵ نمره و در صورت عدم تصحیح ۵ نمره کسر می شود.

تبصره ۱: منظور از انتقال به آیه و یا آیات دیگر فقط در مورد ابتدای آیات بوده و در صورت ایجاد اشتباه در خلال آیات، انتقال محسوب نشده و در ستون کلمات کسر امتیاز خواهد داشت.

تبصره ۲: با توجه به کوتاه بودن تعدادی از آیات که گاه از یک یا دو کلمه تشکیل شده است، باید دقت شود آیه مورد نظر حداقل یک سطر طول داشته باشد. در غیر این صورت (اگر کمتر از یک سطر باشد) در بخش کلمات کسر امتیاز می شود.

تبصره ۳: اگر حافظ یک آیه بیش از یک سطر را تلاوت نکند و داور تمام آیه را به او کمک کند، به ازای هر سطر ۴ نمره کسر می شود.

۵- اگر شرکت کننده بیش از حد متعارف مکث نماید و یا عبارتی را برای یادآوری حداکثر ۲ بار تکرار نموده و به تلاوت آیه ادامه دهد، برای هر مکث و تکرار، ۰/۵ نمره از وی کسر می شود.

تبصره ۱: اگر شرکت کننده پس از مکث و یا دو بار تکرار، موفق به ادامه تلاوت نشود، داور مساعدت نموده و برحسب نوع کمک، نمره منفی برای حافظ در نظر گرفته می شود.

تبصره ۲: اگر در ابتدای تلاوت، حافظ سؤال داور را متوجه نشده و از او درخواست تکرار نماید و یا در حین تلاوت از داور در رابطه با قسمت تلاوت شده، تأییدیه بگیرد، ۰/۵ نمره از وی کسر شده و در همین ستون درج می شود. اگر شرکت کننده نام سوره، شماره آیه یا شماره صفحه را از داور بپرسد، به ازای تمام موارد ۰/۵ نمره از وی کسر می گردد.

تبصره ۳: سؤالاتی که از ابتدای سوره آغاز می شود، داور تنها به ذکر نام سوره اکتفا می کند و ابتدای سوره را قرائت نمی کند.

تبصره ۴: اگر برگشت حافظ برای یادآوری قسمت بعد، بیش از یک جمله باشد، به ازای هر نفس قرائت از قبل، ۰/۵ نمره کسر می شود.

۶- چنانچه حافظ در ارائه محفوظات خود ضعیف باشد، طبق تبصره ماده ۹ کلیات عمل می شود.

تذکر مهم: توجه و رعایت مواد ۱۱-۱۲-۱۳ کلیات از سوی داوران محترم رشته حفظ، الزامی می باشد.

کلیات و آئین نامه رشته اذان

- کل امتیاز این مسابقات ۱۰۰ نمره می باشد .
- بخش داوری در مسابقات به شرح ذیل است

الف (فصاحت و تجوید) ۲۰ امتیاز

ب) صوت ۳۵ امتیاز

ج) لحن ۳۵ امتیاز

د) اجرای ممتاز ۱۰ امتیاز

الف: فصاحت و تجوید (۲۰ امتیاز)

۱- لازم است ۴ تکبیر ابتدای اذان یا بصورت ۲ بار تکبیر پیوسته و یا ۲ تکبیر ابتدایی مقطع و ۲ تکبیر بعد پیوسته اجرا شود .

تبصره: در صورت تخلف هر یک از موارد فوق ۵ نمره منفی خواهد داشت .

۲- لحن اذان، ترجیحاً " لحن عرب بوده و در صورت اجرای اذان با لحن کامل و فصحه عرب، ۵ امتیاز مثبت خواهد داشت .

تبصره: اجرای اذان با لحن غیر عرب نیز بلا اشکال بوده، ولیکن نمره مثبت ندارد .

۳- رعایت مخارج حروف ممیزه و بعضی از صفات حروف (مانند : استفال، استعلاء، اطباق) و احکام مرتب بر آن (مانند : تفخیم، تعلیظ، ادغام و ...)، در اذنهایی که با لحن عرب اجرا می شود ضروری است .

تبصره ۱: در اذنهایی که با لحن غیر عرب اجرا می شود، فقط رعایت مخارج حروف ممیزه، ضروری است .

تبصره ۲: رعایت وجه ادغام در جملات: محمد رسول الله، علی ولی الله، در اذانهایی که با لحن غیر عرب گفته می شود اختیاری است.

۴- کشش حروف مدی (ولو اینکه سبب نداشته باشد)، مشروط بر اینکه توازن اذان را بر هم نزند و در لفظ و معنی، گسیستگی ایجاد نکند، بلا اشکال می باشد. مانند کشش حرف " الف " در لفظ جلاله الله، در جمله الله اکبر و کلمه " علی " در جمله حی علی خیر العمل

تبصره: در صورت عدم مراعات، طبق ماده ۳ آئین نامه لحن، کسر امتیاز خواهد شد.

موارد کسر امتیاز فصاحت و تجوید:

- ۱- هر نوع غلط اعرابی و حرفی، موجب حذف مؤذن می شود.
- ۲- کشش حرکات کوتاه، در هر مورد موجب کسر ۲ نمره منفی خواهد شد.
- تبصره: انجام این مورد، در مرحله نهایی قابل قبول نبوده و موجب حذف مؤذن خواهد شد.
- ۳- وقف به حرکت و وصل به سکون در جملات اذان موجب حذف مؤذن می شود.
- ۴- عدم رعایت وقف به ابدال در کلمه " الصلوه " موجب حذف مؤذن می شود.
- ۵- عدم رعایت تلفظ صحیح مخارج حروف ممیزه (ها- الف- عین- حا) و حرف " کاف " در هر مورد ۳ امتیاز منفی خواهد داشت.

۶- عدم رعایت صفات حروف و احکام (مندرج در بند ۳ آئین نامه)،

در هر مورد ۲ امتیاز منفی خواهد داشت .

تبصره : این ماده ، صرفاً" برای اذانهایی که با لحن عرب اجراء می شود ، نافذ است .

۷- افراط در غنه ها، بطوریکه از توازن اذان بکاهد و تأثیر منفی داشته باشد،

در هر مورد ۱ امتیاز منفی خواهد داشت .

۸- بکار بردن جملات اضافی در ابتداء، اواسط و انتهای اذان (جز صلوات

پایانی بر محمد (ص) و آل محمد (علیهم السلام)) در هر مورد ، موجب

کسر ۳ امتیاز منفی خواهد شد .

تبصره : این ماده ، صرفاً در مرحله نهایی مسابقه ملحوظ نظر قرار می گیرد .

ب: صوت (۳۵ امتیاز)

۱- مساحت ۷ امتیاز

۲- طنین ۸ امتیاز

۳- شدت ۶ امتیاز

۴- انعطاف ۷ امتیاز

۵- تحریر ۴ امتیاز

۶- استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت ۳ امتیاز

ج: لحن (۳۵ امتیاز)

۱- بکارگیری تحریرهای فنی و زیبا ۴ امتیاز

۲- برخورداری از شروع و پایان مناسب ۵ امتیاز

- ۳- قرنیه سازی در بندهای زوج (تکبیرات، تشهدات، حی علی...)**۵ امتیاز**
۴- انتخاب سرعت مناسب و رعایت یکنواختی آن در طول اجراء

۴ امتیاز

- ۵- رعایت تکیه های صوتی صحیح **۵ امتیاز**
۶- رعایت همگونی نغمات و پرده ها **۴ امتیاز**
۷- ابداع و نوآوری (مشروط به برخورداری از کیفیت قابل قبول) **۸ امتیاز**

موارد کسر امتیاز :

- ۱- خروج از آهنگ و نغمه هر مورد ۱ امتیاز منفی
۲- خروج از ردیف صدا هر مورد ۱ امتیاز منفی
۳- عدم توازن در نظم و سرعت هر مورد ۱ امتیاز منفی
۴- تشنج تارهای صوتی (جیغ) هر مورد ۱ امتیاز منفی
۵- عدم تسلط بر تحریرها و مصنوعی بودن آن هر مورد ۱ امتیاز منفی
۶- ناهمگونی در ردیف ها و آهنگ ها هر مورد ۲ امتیاز منفی
۷- برخورداری از عقبات صوتی هر مورد ۲ امتیاز منفی
۸- ناهمگونی در شروع و فرود و تناسب آن (بنا به تشخیص داور) حداکثر ۲ تا ۳ امتیاز منفی
۹- عدم سلامت روانی و برخورداری از تکلف در طول اجراء (بنا به تشخیص داور) حداکثر ۱ تا ۳ امتیاز منفی
۱۰- ناهماهنگی و عدم تطبیق کامل تحریرها هر مورد ۱ امتیاز منفی

۱۱- عدم رعایت مدت زمان اجراء در ازای هر ۳۰ ثانیه نقصان و ازدیاد

۱ امتیاز منفی

د: اجرای ممتاز (۱۰ امتیاز)

در این بخش میزان تأثیر بر مستمعین و بنا به تشخیص داور به مؤذن

نمره داده میشود.

آیین نامه بخش کتبی مرحله استانی

الف) نکات کلی:

۱- سؤالات هر عنوان به صورت زیر تقسیم می شود:

* سؤالات ساده: حدود ۳۰٪

* سؤالات متوسط: حدود ۴۰٪

* سؤالات مشکل: حدود ۳۰٪

۲- از طرح سؤالاتی که به اعراب کلمات مربوط است حتی الامکان اجتناب خواهد شد.

۳- از طرح سؤالاتی که به قواعد صرفی و نحوی زبان عربی مربوط است حتی الامکان اجتناب خواهد شد.

۴- از طرح سؤالات شبهه برانگیز در ذهن مخاطبان حتی الامکان اجتناب خواهد شد.

۵- استفاده از گزینه‌هایی چون: هیچ کدام، گزینه‌های الف و ب، تمام گزینه‌ها و مانند آن حداقل ممکن خواهد بود.

۶- در صورتی که متن سؤال دارای الفاظ منفی (همانند: ندارد، نیست، ...) باشد، لفظ منفی، زیرخطدار خواهد بود.

سوالات به نحوی طراحی شود که بارم بندی آن جمعاً ۱۰۰ امتیاز باشد.

ب) نکات مربوط به هر کتاب :

۱- کتاب «مفاهیم قرآن»

۱-۱- سؤال از متن آیه بر اساس ترجمه یا مفهوم آن با رعایت نکات کلیدی و

مهم

۲-۱- سؤال از ترجمه آیه بر اساس متن آیه با رعایت نکات کلیدی و مهم

۳-۱- سؤال از عناوین در نظر گرفته شده برای آیات

۴-۱- سؤال از شأن نزول آیات با تأکید بر نکات اصلی آن

۵-۱- سؤال از مفاهیم تفسیری مهم آیات

۶-۱- سؤال از نکات مهم استخراج شده از تفسیر نور

۲- کتاب «آیات موضوعی»

۱-۲- سؤال از عناوین درنظر گرفته شده برای آیات

۲-۲- سؤال از متن آیه به صورت جای خالی

۳-۲- سؤال از متن آیه بر اساس ترجمه آن با رعایت نکات کلیدی و مهم

۴-۲- سؤال از ترجمه آیه بر اساس متن آیه با رعایت نکات کلیدی و مهم

۳- کتاب «احادیث موضوعی»

۱-۳- سؤال از عناوین درنظر گرفته شده برای احادیث

۲-۳- سؤال از متن حدیث به صورت جای خالی

۳-۳- سؤال از متن حدیث بر اساس ترجمه آن با رعایت نکات کلیدی و مهم

۴-۳- سؤال از ترجمه حدیث بر اساس متن حدیث با رعایت نکات کلیدی و

مهم

تذکرات و موارد لازم الذکر

۱. مبنای مسابقات قرائت قرآن کریم در کلیه مقاطع (استانی و کشوری)، روایت حفظ از عاصم و از طریق "شاطبیه" یا از طریق "طیبیه النشر" می باشد.
۲. مسابقات حفظ و قرائت (تحقیق، ترتیل) قرآن کریم و اذان در مقطع سراسری، یک مرحله ای می باشد.
- تبصره ۱:** میزان قرائت (در رشته ترتیل) برای برادران و خواهران در مسابقات سراسری بر مبنای قطعات معین (حداکثر ۱۵ سطر) می باشد.
- تبصره ۲:** در رشته ترتیل (اعم از برادران و خواهران) نوبت قرائت متسابقین به قید قرعه انجام خواهد شد.
۳. میزان قرائت (در رشته تحقیق) در مسابقات (سراسری برادران خواهران) بر مبنای قطعات معین (حدود ده سطر) می باشد که از سوی کمیسیون انتخاب قرعه ها (متشکل از اساتید فنون تجوید، لحن و وقف و ابتداء) انجام شده است.
- تبصره ۱:** شرکت کنندگان در مسابقات سراسری، به محض حضور در جایگاه و انتخاب قرعه قطعات معین و با اعلام رئیس هیأت داوران، شروع به تلاوت خواهند کرد.
- تبصره ۲:** تعیین نوبت و قطعات مربوط به متسابقین در تمامی مقاطع مسابقات (حفظ، قرائت و اذان) به قید قرعه انجام می گیرد.
- تبصره ۳:** ملاک و میزان سطرها در مسابقات حفظ، قرائت و ترتیل، قرآن چاپ شده به خط عثمان طه (۱۵ سطر) می باشد.
۴. چنانچه شرکت کننده ای در رشته قرائت (تحقیق - ترتیل) کمتر از حد معین قرائت کند، به ازای هر سطر، ۴ امتیاز و چنانچه بیش از حد تعیین شده قرائت کند، فقط ۳ امتیاز از وی کسر خواهد شد.

تبصره ۵: در صورت بروز چنین اشکالی، فقط داوران رشته لحن و آنهم منحصرأ در رابطه با فرود، کسر و یا اعطای امتیاز خواهند کرد.

۵. داوران رشته صحت حفظ (چه در هدایت و چه در داوری) بایستی حافظ کل قرآن کریم باشند.

۶. داوری که هدایت شرکت کنندگان در یک رشته از رشته های حفظ را عهده دار می شود، لازم است تمامی شرکت کنندگان آن رشته را هدایت نماید. در مسابقاتی که چند رشته حفظ وجود دارد، داور یا داوران دیگر نیز می توانند هدایت حفظ را عهده دار شوند.

۷. در رشته های حفظ، محفوظات به دو قسمت مساوی تقسیم شده و از هر قسمت یک سؤال پرسیده می شود.

تبصره ۱: در مسابقات سراسری حفظ، میزان هر سؤال با نظر داور یا داوران تعیین میشود.

تبصره ۲: محفوظات حافظ باید پیوسته بوده و در غیر این صورت مشتمل بر دو بخش مساوی باشد.

تبصره ۳: قرعه های مربوط به حافظان لازم است در پاکتی محتوی ۲ سؤال متوازن (بر اساس میزان محفوظات) قرار داده شود تا رعایت عدالت صورت پذیرد.

۸. امتیازات رشته های صحت حفظ، قرائت (تحقیق - ترتیل) و اذان به شرح ذیل می باشد:

الف) تجوید ۳۵ امتیاز	ب) وقف و ابتداء ۱۵ امتیاز
ج) صوت ۲۰ امتیاز	د) لحن ۳۰ امتیاز
ه) صحت حفظ ۱۰۰ امتیاز	

اذان: فصاحت و تجوید ۲۰ امتیاز صوت ۳۵ امتیاز لحن ۳۵ امتیاز اجرای ممتاز ۱۰ امتیاز

تبصره: حداقل امتیازی که به متسابقین اعطاء می شود بدین شرح است:

تجوید (۱۰ امتیاز) - وقف و ابتداء (۵ امتیاز) - صوت (۷ امتیاز) - لحن (۱۰ امتیاز) -
صحت حفظ (۳۰ امتیاز)

۹. امتیازات صحت حفظ براساس آیین نامه قرائت محاسبه و با امتیاز صحت حفظ جمع و میانگین آن، امتیاز نهایی شرکت کننده را تعیین می کند.

تبصره: چنانچه جمع امتیازات منفی شرکت کننده در قسمت صحت حفظ در اثنای قرائت سؤال اول به ۲۵ امتیاز بالغ شود، موجب قطع تلاوت و پایان یافتن آن سؤال می شود. این امر در سؤال های دوم و سوم به ۱۰ امتیاز تقلیل یافته و در صورت بروز آن موجب حذف شرکت کننده خواهد شد.

۱۰. وجود مغایرت بیش از ۱۰ درصد در امتیازات داوران رشته های قرائت (تحقیق و ترتیل) و ۵ درصد در رشته صحت حفظ، قابل رسیدگی در هیأت نظارت خواهد شد.
تبصره: در مسابقات استانی در صورتی که هیأت نظارت یا ناظر حضور نداشته باشد رسیدگی اینگونه موارد به عهده رئیس هیأت داوران و مسئول برگزاری همان دوره می باشد.

۱۱. مواردی مانند وصل به سکون و یا وقف به حرکت، و اشباع یا عدم اشباع بعضی از کلمات مانند: اولی - فیه - یرضه - ربه - نفقه و و یا تبدیل حرکات کوتاه به کشیده و بالعکس (در رشته صحت حفظ) صرفاً توسط داوران بخش حفظ، کسر امتیاز می گردد.

۱۲. آب پریدن در گلو، سسکسه و نظایر آن، صرفاً در بخش صوت و توسط داوران مربوط کسر امتیاز می شود.

۱۳. تکرار آیات و یا قسمتی از آن، و نیز مکث بیش از حد از سوی حافظ در پاسخ به سوالات، صرفاً در بخش صحت حفظ کسر امتیاز می شود.

۱۴. در صورت به تساوی رسیدن دو یا بیش از دونفر از شرکت کنندگان در جمع امتیازات کسب شده، در رشته قرائت (تحقیق - ترتیل) به ترتیب بنا بر کسب امتیازات تجوید، لحن، وقف و ابتداء و صوت و در رشته حفظ به ترتیب بنا بر کسب امتیازات صحت حفظ، تجوید و وقف و ابتداء و در رشته اذان به ترتیب بنا بر کسب امتیازات فصاحت و تجوید، لحن و صوت تعیین رتبه خواهد شد.

۱۵. در مرحله کشوری تقاضای تجدید نظر از طریق فرم پیش بینی شده انجام می گردد.

۱۶. تصمیم گیری داوران و ستاد برگزاری مسابقات، درباره موارد پیش بینی نشده، با رعایت اصول حاکم بر آئین نامه، نافذ می باشد.

۱۷. استان میزبان در مرحله کشوری در تمامی رشته ها، یک سهمیه بیشتر خواهند داشت. مشروط بر اینکه حدنصاب نمره را کسب کرده باشد.

۱۸. نمونه فرمهای بخشهای مختلف داوری جهت بهره برداری کلیه شرکت کنندگان، داوران و برگزار کنندگان مسابقات شهرستانی و استانی در سایت مسابقات www.tartil.ir می باشد.